مقاله پژوهشی
مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
دوره ۱۳، مهر ۱۳۹۳، ۶۱۸-۶۰۹

میزان رضایت دانشجویان هوشبری دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان از رشته تحصیلی و دیدگاه آنها در مورد رشته تحصیلی و آینده شغلی در سال ۱۳۹۱

مریم هادوی[۱]، سحر اسماعیلی[۲]

دریافت مقاله: ۹۳/۳/۵ ارسال مقاله به نویسنده جهت اصلاح: ۹۳/۴/۸ دریافت اصلاحیه از نویسنده: ۹۳/۵/۶ پذیرش مقاله: ۹۳/۶/۲۴

چکیده

زمینه و هدف: توجه به چگونگی تربیت نیروی انسانی جهت اداره و انجام خدمات بهداشتی- درمانی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. بدین منظور، داشتن اطلاعات در مورد وضع موجود و نگرش دانشجویان ضروری است. این مطالعه با هدف تعیین میزان رضایت دانشجویان رشته هوشبری دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان از رشته تحصیلی و دیدگاه آن‌ها در مورد رشته تحصیلی و آینده شغلی خود طراحی شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه توصیفی، به روش سرشماری بر روی کلیه دانشجویان کارشناسی هوشبری که در سال ۱۳۹۱ مشغول به تحصیل بودند (۱۰۹ نفر)، انجام شد. اطلاعات با استفاده از پرسش‌نامه پژوهشگر ساخته جمع‌آوری گردید. این پرسش‌نامه حاوی ۷ سؤال دموگرافیک، ۸ سؤال جهت سنجش میزان رضایت‌مندی و ۹ سؤال برای بررسی دیدگاه دانشجویان در مورد رشته تحصیلی و ۴ سؤال برای بررسی دیدگاهشان در مورد آینده شغلی بود. امتیاز ۱/۶ - ۰ به عنوان عدم رضایت، ۲/۴- ۱/۶۱ رضایت متوسط، ۳/۲-۲/۴۱ رضایت زیاد و ۴- ۳/۲۱ رضایت خیلی زیاد در نظر گرفته شد. اطلاعات با استفاده از آزمون‌های آماری توصیفی، t مستقل و مجذور کای تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: رضایت‌مندی دانشجویان هوشبری از رشته تحصیلی با میانگین و انحراف معیار ۰/۶۳±۲/۳۳ در حد متوسط محاسبه گردید. اکثر دانشجویان (۵۷/۸٪) عنوان کردند قبل از انتخاب رشته، شناخت کمی نسبت به این رشته داشته‌اند. نحوه تدریس دروس عملی و تئوری، ویژگی‌های فردی و شخصیتی اساتید و سطح علمی آن‌ها از نظر دانشجویان قابل‌قبول ذکر گردید. مهم‌ترین عواملی که موجب نگرش مثبت دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی بود به ترتیب عبارت بودند از؛ امکان خدمت به مردم و جامعه و موقعیت اجتماعی مناسب.

نتیجه‌گیری: رضایت دانشجویان هوشبری از رشته تحصیلی، نسبتاً خوب و نگرش آن‌ها مثبت است. افزایش امکانات و تجهیزات آموزشی، ارتقاء آگاهی آن‌ها نسبت به این رشته قبل از انتخاب و ایجاد شرایطی به منظور افزایش فرصت‌های شغلی در جهت افزایش میزان رضایت و علاقه به ادامه تحصیل در این رشته مؤثر خواهد بود.

واژه‌های کلیدی: ادامه تحصیل، رضایت، هوشبری، رشته تحصیلی، دیدگاه

۱- (نویسنده مسئول) دانشجوی دکتری پژوهشی، گروه بیهوشی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران
تلفن: ۳۴۲۵۸۳۹۷-۰۳۴، دورنگار: ۳۴۲۵۸۴۹۷-۰۳۴، پست الکترونیکی: hadavimaryam@yahoo.com
۲- کارشناس هوشبری، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1393.13.7.4.7]

مقدمه

مؤسسات آموزش عالی و مراکز علمی و دانشگاهی به جهت این که وظیفه پذیرش و تربیت دانشجو در رشته‌های مختلف را بر عهده دارند، از مهم‌ترین عوامل رشد یک کشور محسوب می‌شوند [۱]. تأمین و حفظ سلامت افراد جامعه نقش ویژه‌ای در توسعه اقتصادی، اجتماعی جوامع داشته و ارتقاء کیفیت خدمات بهداشتی، درمانی از عوامل مهم توسعه‌یافتگی کشور محسوب می‌شود، بنابراین، توجه به چگونگی تربیت نیروی انسانی مورد نیاز، جهت اداره و انجام خدمات بهداشتی، درمانی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این نکته حائز اهمیت است که برنامه‌ریزی و تربیت نیروی انسانی به خودی خود سبب بهبود مراقبت‌های بهداشتی نمی‌شود و نیازمند مدیریت صحیح می‌باشد [۲].

تربیت فارغ‌التحصیلانی کارآمد، مستعد و علاقه‌مند از اولویت‌های آموزشی وزارت بهداشت و نظام آموزشی محسوب می‌شود. دانشکده‌های پیراپزشکی، به عنوان یکی از این محیط‌های یادگیری، بایستی امکانات لازم برای تغییرات مثبت و سازنده در نگرش دانشجویان را فراهم آورند تا باعث تشویق و ایجاد رغبت بیشتر، یادگیری پایدار و مستمر گردند.

در تحقیقی که جهت بررسی میزان رضایت دانشجویان دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان نسبت به رشته تحصیلی و برخی عوامل مرتبط با آن انجام شد، ۷۴/۳٪ از دانشجویان میزان علاقه فعلی به رشته تحصیلی خود را زیاد یا خیلی زیاد عنوان کرده بودند و عواملی که بیشترین تأثیر را بر میزان رضایت‌مندی دانشجویان از رشته تحصیلی داشتند، "امکان خدمت به مردم و جامعه"(۷۶٪)، "موقعیت اجتماعی مناسب" (۶۵/۷٪) و "علاقه به رشته قبل از انتخاب آن "(۶۵/۶٪) ذکر شده بود [۳]. مطالعه‌ای که در دانشگاه پنسیلوانیا انجام شد، نشان داد ۹۰٪ از دانشجویان پزشکی از برنامه‌های آموزشی رشته خود رضایت داشتند [۴]. نتایج مطالعه Sanaeinasab و همکاران که میزان رضایت دانشجویان دوره کارشناسی مدیریت خدمات، بهداشتی درمانی از رشته تحصیلی را ارزیابی نموده بودند، حاکی از رضایت حدود ۴۳٪ و عدم رضایت ۳۰٪ از دانشجویان شرکت‌کننده در پژوهش، از رشته تحصیلی خود بود [۵]. مطالعه Samadi و همکاران، نگرش اکثر دانشجویان رشته بهداشت محیط دانشگاه علوم پزشکی همدان نسبت به رشته تحصیلی را مثبت نشان داد در حالی که، نگرش آن‌ها به آینده شغلی مطلوب نبود [۶].

میزان یادگیری و عملکرد یادگیرندگان، از تعامل یادگیرندگان با محیط یادگیری، انتظارات آن‌ها از اتفاقات حین یادگیری و روش‌های تدریس تأثیر می‌پذیرد [۷]. برای ایجاد تغییرات سازنده، وجود اطلاعات توصیفی در مورد وضع موجود و اطلاع در مورد نگرش دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی خود ضروری است. با استفاده از این اطلاعات می‌توان با تقویت عوامل مثبت و اصلاح عوامل منفی، زمینه رضایت هر چه بیشتر دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی را فراهم آورد. نظر به این که دانشجویان، به عنوان یکی از ارکان اصلی دانشگاه، پیکره اصلی سازمان‌ها و ارگان‌های مختلف جامعه را در آینده تشکیل می‌دهند، نگرش و رضایت آنان از رشته تحصیلی خود عامل مؤثری جهت ایجاد انگیزش و حفظ ارتقاء کیفیت آموزش می‌باشد. با توجه به اهمیت رشته هوشبری و نقش فارغ‌التحصیلان آن در سیستم بهداشتی- درمانی کشور که به طور مستقیم با زندگی و حیات انسان‌ها سر و

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1393.13.7.4.7]

کار دارد و با توجه به اهمیت نگرش و رضایت‌مندی به عنوان عوامل مهم در یادگیری و کسب مهارت دانشجویان، این مطالعه با هدف تعیین میزان رضایت دانشجویان هوشبری دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان از رشته تحصیلی و دیدگاه آنها در مورد رشته تحصیلی و آینده شغلی خود انجام شد.

مواد و روش‌ها

در این مطالعه توصیفی، کلیه دانشجویان کارشناسی پیوسته هوشبری که در سال ۱۳۹۱ مشغول به تحصیل در دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان بودند، به روش سرشماری مورد مطالعه قرار گرفتند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسش‌نامه پژوهشگر ساخته‌ای مشتمل بر ۷ سؤال دموگرافیک، ۸ سؤال جهت سنجش رضایت‌مندی، ۹ سؤال برای بررسی دیدگاه دانشجویان در مورد رشته تحصیلی و ۴ سؤال برای سنجش دیدگاه آنها نسبت به آینده شغلی خود بود. سؤالات پرسش‌نامه براساس مطالعات مشابه طراحی گردید. پایایی و روایی سؤالات پرسش‌نامه در تمامی مطالعات قبلی سنجیده شده و ضریب آلفای کرونباخ سؤالات از ۰/۸۵ تا ۰/۹۴ ذکر گردیده است [۱۰-۸،۶-۵،۳]. نمره‌بندی تمامی سؤالات با استفاده از مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت از خیلی‌زیاد (نمره ۴) تا خیلی‌کم (نمره صفر) طراحی گردید. در بررسی میزان رضایت‌مندی، امتیاز ۱/۶ -۰ به عنوان عدم رضایت، ۲/۴- ۱/۶۱ رضایت متوسط، ۳/۲- ۲/۴۱ رضایت زیاد و ۴- ۳/۲۱ رضایت خیلی زیاد در نظر گرفته شد. پرسش‌نامه‌ها در نیمسال دوم سال تحصیلی ۱۳۹۱- ۱۳۹۰ در محل کلاس‌های درس دانشکده پرستاری، مامایی و پیراپزشکی و پس از ارائه توضیحات لازم توسط پژوهشگران جهت شفاف‌سازی سؤالات، در بین دانشجویان هوشبری توزیع و سپس جمع‌آوری گردید. برای مراعات نکات اخلاقی، پرسش‌نامه‌ها بی‌نام بوده و شرکت‌کنندگان در تکمیل یا عدم تکمیل پرسش‌نامه اختیار کامل داشتند. اطلاعات بدست آمده با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۸ و آزمون‌های آماری توصیفی (فراوانی، درصد، میانگین) و تحلیلی (t مستقل و مجذور کای) تجزیه و تحلیل گردیدند. $p<۰/۰۵$ به عنوان اختلاف معنی‌دار در نظر گرفته شد.

نتایج

تعداد دانشجویان مورد بررسی در این مطالعه، ۱۰۹ نفر بود که ۳۵ نفر (۳۲/۱٪) از آنها را دانشجویان پسر و ۷۴ نفر (۶۷/۹٪) را دانشجویان دختر تشکیل می‌دادند. میانگین و انحراف معیار سن دانشجویان شرکت‌کننده در این مطالعه ۲/۹۵±۲۱/۱۹ سال بود (دانشجویان دختر ۲/۸۶±۲۱/۳۰ و دانشجویان پسر ۳/۱۴±۲۰/۹۷ سال). تعداد ۱۰۰ نفر (۹۱/۷٪) از دانشجویان، مجرد و ۹۲ نفر (۸۴/۴٪) ساکن خوابگاه بودند.همچنین، در ۹۹/۱٪ از موارد، دانشجویان با استفاده از سهمیه مناطق، در دانشگاه پذیرفته شده بودند. توزیع فراوانی پاسخ دانشجویان به سؤالات سنجش میزان رضایت دانشجویان هوشبری از رشته تحصیلی در جدول ۱ نشان داده شده است، که "علاقه به رشته تحصیلی در حال حاضر" و "فکر کردن در مورد انصراف از تحصیل" به ترتیب بیشترین و کمترین میانگین و انحراف معیار را به خود اختصاص داده‌اند.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

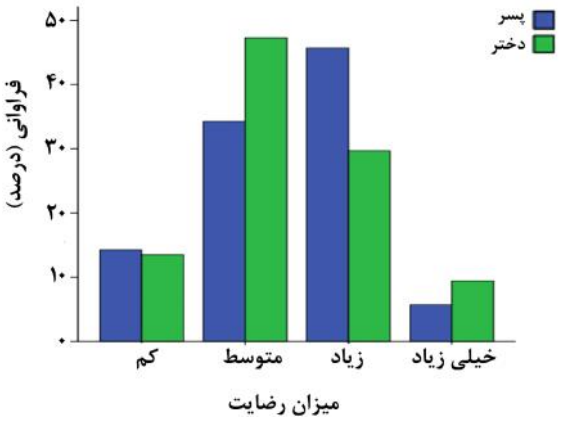
[DOR: 20.1001.1.17353165.1393.13.7.4.7]

جدول ۱- توزیع فراوانی پاسخ دانشجویان هوشبری به سؤالات سنجش رضایت از رشته تحصیلی

عنوان	خیلی‌زیاد (درصد) تعداد	زیاد (درصد) تعداد	متوسط (درصد) تعداد	کم (درصد) تعداد	خیلی‌کم (درصد) تعداد	انحراف معیار± میانگین
علاقه به رشته تحصیلی در حال حاضر	۱۳ (۱۱/۹)	۴۳ (۳۹/۴)	۴۶ (۴۲/۲)	۳ (۲/۸)	۴ (۳/۷)	۲/۵۳±۰/۸۸
فکر کردن در مورد انصراف از تحصیل	۵ (۴/۶)	۴ (۳/۷)	۷ (۶/۴)	۲۳ (۲۱/۱)	۷۰ (۶۴/۲)	۰/۶۳±۱ /۰۷
انتخاب رشته به علت تشویق دیگران	۲ (۱/۸)	۱۳ (۱۱/۹)	۳۰ (۲۷/۵)	۳۸ (۳۴/۹)	۲۶ (۲۳/۹)	۱/۳۳±۱/۰۳
تمایل به انتخاب این رشته در صورت شرکت مجدد در کنکور	۱۱ (۱۰/۱)	۲۳ (۲۱/۱)	۳۴ (۳۱/۲)	۱۶ (۱۴/۷)	۲۵ (۲۲/۹)	۱/۸۱±۱/۲۹
افزایش علاقه‌مندی به رشته تحصیلی بعد از ورود به دانشگاه	۱۸ (۱۶/۵)	۳۵ (۳۲/۱)	۳۱ (۲۸/۵)	۱۹ (۱۷/۴)	۶ (۵/۵)	۲/۳۷±۱/۱۲
تمایل به انتخاب مجدد این دانشگاه در صورت شرکت مجدد در کنکور	۵ (۴/۶)	۱۶ (۱۴/۷)	۲۸ (۲۵/۷)	۲۰ (۱۸/۳)	۴۰ (۳۶/۷)	۱/۳۲±۱/۲۴
تأثیر مشکلات موجود بر علاقه من به رشته تحصیلی	۱۲ (۱۱/۰۱)	۱۷ (۱۵/۶)	۴۱ (۳۷/۶)	۲۵ (۲۲/۹)	۱۴ (۱۲/۸)	۱/۸۹±۱/۱۶
تمایل به اشتغال در این رشته پس از فارغ‌التحصیلی	۲۸ (۲۵/۷)	۲۷ (۲۴/۸)	۳۴ (۳۱/۲)	۹ (۸/۲)	۱۱ (۱۰/۱)	۲/۴۸±۱/۲۴
جمع						۲/۳۳ ±۰/۶۳

نتایج

میانگین و انحراف معیار نمره کل حاصل از سنجش میزان رضایت دانشجویان هوشبری از رشته تحصیلی، ۲/۳۳±۰/۶۳ به دست آمد و حاکی از این است که رضایت آنها در حد متوسط رو به زیاد است. میزان رضایت دانشجویان هوشبری از رشته تحصیلی بر حسب جنسیت در نمودار ۱ نشان داده شده است. ارتباط بین میزان رضایت از رشته تحصیلی و جنسیت معنی‌دار نبود ($p>۰/۰۵$).

نمودار ۱- میزان رضایت دانشجویان هوشبری از رشته تحصیلی بر حسب جنسیت

اکثر دانشجویان (۵۷/۸٪) عنوان کرده بودند قبل از انتخاب رشته شناخت کمی نسبت به این رشته داشته‌اند. علاقه به انتخاب رشته هوشبری در دانشجویان دختر (۲/۲۸±۱/۰۰) بیشتر از دانشجویان پسر (۲/۱۱±۰/۹۶) بود ولی اختلاف معنی‌دار گزارش نشد. نحوه تدریس دروس عملی و تئوری، ویژگی‌های فردی و شخصیتی اساتید و سطح علمی آنها از نظر دانشجویان مثبت و قابل‌قبول ذکر گردیده بود. "عملکرد مدیریت گروه" و "شناخت رشته قبل از انتخاب آن" به ترتیب بیشترین و کمترین نمره را در بین عوامل مؤثر بر رضایت به خود اختصاص می‌دادند. دیدگاه دانشجویان مورد بررسی در مورد برخی از عوامل مؤثر بر میزان رضایت از رشته تحصیلی در جدول ۲ آورده شده است. از دیدگاه دانشجویان، مهم‌ترین عواملی که موجب علاقه و نگرش مثبت آنها نسبت به آینده شغلی بود به ترتیب اهمیت، امکان خدمت به مردم و جامعه (۲/۹۴±۰/۸۷) و موقعیت اجتماعی مناسب (۲/۳۶±۰/۹۰) ذکر شده بود. میزان درآمد و وضعیت اقتصادی از نظر دانشجویان در اولویت نبود (جدول ۳).

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.17353165.1393.13.7.4.7]

جدول ۲- دیدگاه دانشجویان هوشبری دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در مورد برخی از عوامل تأثیرگذار بر میزان رضایت از رشته تحصیلی

عنوان	خیلی‌زیاد (درصد) تعداد	زیاد (درصد) تعداد	متوسط (درصد) تعداد	کم (درصد) تعداد	خیلی‌کم (درصد) تعداد	انحراف معیار±میانگین
نحوه تدریس دروس تئوری تخصصی	۱۳ (۱۱/۹)	۲۵ (۲۲/۹)	۴۹ (۴۵/۰)	۱۸ (۱۶/۵)	۴ (۳/۷)	۲/۲۳ ± ۰/۹۹
نحوه تدریس دروس عملی	۱۴ (۱۲/۸)	۳۰(۲۷/۵)	۳۹ (۳۵/۸)	۲۰ (۱۸/۴)	۶ (۵/۵)	۲/۳۲ ± ۱/۳۶
سطح علمی اساتید	۸ (۷/۳)	۲۳ (۲۱/۱)	۶۱ (۵۶/۰)	۱۰ (۹/۲)	۷ (۶/۴)	۲/۱۴ ± ۰/۹۲
ویژگی‌های فردی و شخصیتی اساتید	۸ (۷/۳)	۳۱ (۲۸/۴)	۴۹ (۴۵/۰)	۱۴ (۱۲/۸)	۷ (۶/۴)	۲/۱۷ ± ۰/۹۷
شناخت رشته قبل از انتخاب آن	۵ (۴/۶)	۱۰ (۹/۲)	۳۱ (۲۸/۴)	۳۶ (۳۳)	۲۷ (۲۴/۸)	۱/۳۶±۱/۱
علاقه به رشته قبل از انتخاب آن	۱۴ (۱۲/۸)	۲۱ (۱۹/۳)	۳۵ (۳۲/۱)	۲۱ (۱۹/۳)	۱۸ (۱۶/۵)	۱/۹۳±۱/۲۵
محتوای علمی واحدهای تخصصی	۹ (۸/۲)	۳۲ (۲۹/۴)	۵۳ (۴۸/۶)	۹ (۸/۳)	۶ (۵/۵)	۲/۲۷±۰/۹۳
عملکرد مدیریت گروه	۱۹ (۱۷/۴)	۳۷ (۳۴/۰)	۳۸ (۳۴/۹)	۷ (۶/۴)	۸ (۷/۳)	۲/۴۵±۱/۱۱
امکانات آموزشی و کمک آموزشی	۵ (۴/۶)	۱۴ (۱۲/۸)	۴۶ (۴۲/۲)	۲۶ (۲۳/۹)	۱۸ (۱۶/۵)	۱/۶۵±۱/۰۵

جدول ۳- دیدگاه دانشجویان رشته هوشبری دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان نسبت به آینده شغلی خود

عنوان	خیلی‌زیاد (درصد) تعداد	زیاد (درصد) تعداد	متوسط (درصد) تعداد	کم (درصد) تعداد	خیلی‌کم (درصد) تعداد	انحراف معیار±میانگین
آینده مناسب شغلی	۱۱ (۱۰/۱)	۳۵ (۳۲/۱)	۴۷ (۴۳/۱)	۱۰ (۹/۲)	۶ (۵/۵)	۲/۳۲ ± ۰/۹۷
موقعیت اجتماعی مناسب	۹ (۸/۲)	۴۰ (۳۶/۷)	۴۴ (۴۰/۴)	۱۳ (۱۱/۹)	۳ (۲/۸)	۲/۳۶ ± ۰/۹۰
میزان درآمد و وضعیت اقتصادی	۶ (۵/۵)	۲۳ (۲۱/۱)	۴۷ (۴۳/۱)	۲۴ (۲۲/۰)	۹ (۸/۲)	۱/۹۴ ± ۰/۹۹
امکان خدمت به مردم و جامعه جمع	۲۹ (۲۶/۶)	۵۳ (۴۸/۶)	۲۰ (۱۸/۴)	۶ (۵/۵)	۱ (۰/۹)	۲/۹۴ ± ۰/۸۷ ۲/۳۹ ± ۰/۹۳

آزمون آماری ارتباط معنی‌داری بین رضایت از رشته تحصیلی و دیدگاه دانشجویان هوشبری نسبت به عوامل مؤثر بر رضایت‌مندی از رشته تحصیلی و آینده شغلی را با جنسیت، وضعیت تأهل، محل سکونت و سهمیه قبولی، نشان نداد (p>۰/۰۵).

بحث

نیروی انسانی کارآزموده، متعهد و علاقه‌مند نقش اساسی در فراهم کردن سلامت فردی و اجتماعی یک جامعه بازی می‌کند. در غیر این صورت، داشتن امکانات پیشرفته نیز جوابگوی مسائل بهداشتی و سلامت مردم نخواهد بود.

در مطالعه حاضر، میانگین و انحراف معیار نمره حاصل از سنجش میزان رضایت دانشجویان هوشبری از رشته تحصیلی، ۰/۶۳±۲/۳۳ به دست آمد و حاکی از این است که رضایت آن‌ها در حد متوسط (۱/۶۱ تا ۲/۴) می‌باشد. در بررسی دانشجویان رشته بهداشت محیط دانشگاه علوم پزشکی گیلان نیز ۷۰/۵٪ از دانشجویان از انتخاب رشته خود راضی بودند [۱۱]. در حالی که اکثر دانشجویان پرستاری دانشکده‌های پرستاری و مامایی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز (۸۱/۱٪) از رشته تحصیلی خود رضایت کمی داشتند [۸].

میزان علاقه دانشجویان مورد بررسی نسبت به رشته تحصیلی در مطالعه حاضر، با میانگین و انحراف معیار

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1393.13.7.4.7]

۲/۵۳±۰/۸۸ در حد زیاد گزارش شد. در مطالعه Fattahi و همکاران، ۷۴/۳٪ از دانشجویان میزان علاقه فعلی به رشته تحصیلی خود را زیاد یا خیلی زیاد و ۱۷/۱٪ متوسط عنوان کرده بودند. این نکته حائز اهمیت فراوان است زیرا تحصیل در رشته مورد علاقه، احتمال بروز مشکلات جدی نظیر افت تحصیلی، ترک تحصیل و تغییر رشته را کاهش خواهد داد ، در این مطالعه، ۸/۳٪ از دانشجویان به انصراف از تحصیل فکر می‌کردند [۳]. در مطالعه بر روی دانشجویان رشته دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان نیز ۸/۶٪ از دانشجویان به طور مکرر، به انصراف از تحصیل فکر می‌کردند [۳]. گرچه مقادیر ذکر شده درصد قابل‌توجهی از دانشجویان را شامل نمی‌شود ولی با در نظر گرفتن مواردی همچون شناخت رشته تحصیلی قبل از انتخاب، علاقه به رشته تحصیلی، انتخاب رشته بر مبنای توانمندی و دور از فشارهای خانواده و اطرافیان، می‌توان در راستای کاهش این مقادیر گام برداشت [۱۳-۱۲].

در مطالعه حاضر، ۳۱/۲٪ از دانشجویان تمایل به انتخاب این رشته در صورت شرکت مجدد در کنکور را زیاد (و یا خیلی زیاد) قید نموده بودند. در تحقیقی Fattahi و همکاران، ۷۵/۷٪ دانشجویان تمایل به انتخاب رشته را در صورت شرکت مجدد در کنکور اظهار داشته بودند [۳]. در مطالعه‌ای که با هدف مقایسه بین نگرش دانشجویان پزشکی نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی در دانشکده پزشکی جهرم صورت گرفت، ۵۴/۱٪ افراد شرکت‌کننده اعلام کردند در صورت شرکت مجدد در کنکور، رشته دیگری را انتخاب خواهند کرد [۱۴]. در مطالعات مختلف، از علل متعددی نظیر انگیزه، عوامل محیطی، عوامل فردی (علاقه، استعداد، توان علمی) و عوامل اقتصادی در انتخاب رشته تحصیلی نام برده شده است [۱۸-۱۵]. در شرایط فعلی کشور ایران، افزایش پذیرش دانشجو در رشته‌های پزشکی و دندانپزشکی و گرایش بیش از حد دانش‌آموزان و خانواده‌ها به این رشته‌ها، آینده شغلی و منافع اجتماعی و اقتصادی این رشته‌ها را تحت تأثیر قرار داده است [۱۹] در صورتی که، افزایش تعداد بیمارستان‌ها و استخدام شمار زیادی از فارغ‌التحصیلان رشته هوشبری در بیمارستان‌های دولتی، چشم‌انداز خوب و مثبتی برای این رشته ایجاد کرده است.

در مطالعه حاضر، در بررسی عوامل مؤثر بر رضایت از رشته تحصیلی، دانشجویان میزان رضایت خود از عملکرد مدیریت گروه را زیاد عنوان نمودند (۱/۱۱±۲/۴۵). نحوه تدریس دروس عملی و تئوری، ویژگی‌های فردی و شخصیتی اساتید و محتوای علمی واحدهای تخصصی از نظر دانشجویان مثبت و قابل‌قبول ذکر گردید. تحقیقی که توسط Sanaeinasab و همکاران در مورد میزان رضایت دانشجویان دوره کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی-درمانی از رشته تحصیلی خود صورت گرفت، نشان داد ۶۸/۵۴٪ دانشجویان از دروس اصلی و تخصصی راضی و ۳۹/۳۲٪ از دانشجویان از نحوه تدریس اساتید ناراضی بودند [۵]. همچنین، در مطالعه‌ای که به منظور بررسی مؤلفه‌های تأثیرگذار بر میزان رضایت‌مندی دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز از رشته تحصیلی انجام شد، اکثر دانشجویان از نحوه آموزش نظری توسط اساتید دانشکده رضایت کم داشتند [۸]. نتایج مطالعه‌ای که میزان رضایت دانشجویان دانشگاه لیورپول را مورد بررسی قرار داد بر این موضوع اذعان داشت که

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1393.13.7.4.7]

دانشجویان به آموزش و یادگیری اهمیت بیشتری (در مقایسه با امکانات فیزیکی) می‌دهند [۲۰].

در مطالعه حاضر، تنها ۱۳/۸٪ از دانشجویان شناخت رشته قبل از انتخاب را زیاد یا خیلی زیاد عنوان کرده بودند. میزان آشنایی با رشته تحصیلی قبل از انتخاب رشته، در مطالعه Sanaeinasab و همکاران در ۳۹/۴۴٪ از دانشجویان کم، در ۴۴/۹۵٪ موارد متوسط و در ۱۰/۱۱٪ زیاد بود [۵]. متأسفانه، در طی دوران تحصیل قبل از ورود به دانشگاه اطلاعات کافی و جامعی در جهت معرفی و شناساندن رشته‌های مختلف در اختیار دانش‌آموزان قرار داده نمی‌شود. در موارد معدودی این اطلاعات تنها در قالب هفته مشاغل و در رابطه با برخی از رشته‌ها که بعضاً دانش‌آموزان آشنایی مختصری در مورد آن‌ها دارند، ارائه می‌شود. شناخت رشته قبل از ورود به دانشگاه و علاقه به رشته تحصیلی به سبب ایجاد انگیزه، باعث موفقیت بیشتر در طی دوران تحصیل در دانشگاه و افزایش رضایت‌مندی خواهد شد [۱۸].

در این مطالعه، ارتباط آماری معنی‌داری بین جنسیت و انتخاب رشته مشاهده نشد. این نتیجه با مطالعه Hedayati و همکاران مطابقت دارد [۹] ولی با نتایج پژوهشی که در مورد انتخاب رشته‌های تحصیلی در دانشگاه کانادا انجام شد و ارتباط بین جنسیت و انتخاب رشته معنی‌دار گزارش گردید، همخوانی ندارد [۲۱]. فرصت‌های شغلی برابر و امکان اشتغال در مراکز خصوصی و دولتی به طور یکسان برای فارغ‌التحصیلان دختر و پسر را شاید بتوان علت این موضوع ذکر نمود.

در مطالعه حاضر، نظر دانشجویان هوشبری دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان نسبت به آینده شغلی خود با کسب نمره ۰/۹۳± ۲/۳۹ از ۴ نمره، مثبت بود. این نتیجه با مطالعه Watt و همکاران [۴] مطابقت دارد ولی با نتایج مطالعه Samadi و همکاران [۶] همخوانی ندارد. در مطالعه دیدگاه دانشجویان مورد بررسی در مطالعه حاضر نسبت به آینده شغلی، امکان خدمت به مردم و جامعه (۰/۸۷±۲/۹۴) و موقعیت اجتماعی مناسب (۰/۹۰±۲/۳۶) بیشترین اهمیت را داشتند. در پژوهشی که در دانمارک صورت گرفت، خدمت به جامعه اصلی‌ترین انگیزه انتخاب رشته دانشجویان دندانپزشکی این کشور بود و انگیزه‌های بعدی آنان را به دست آوردن شغل، درآمد اقتصادی و موقعیت اجتماعی مناسب تشکیل می‌داد [۲۲]. ولی در برخی مطالعات کسب شغل آبرومند از نظر اجتماعی، مهمترین علت انتخاب رشته تحصیلی در بین دانشجویان ذکر شده است. اختلاف موجود در نتایج مطالعات را می‌توان به اختلاف در رشته‌های مورد بررسی و ماهیت فضای کاری دانشجویان دانست [۲۴-۲۳، ۱۰].

در بررسی انگیزه ورود به رشته دندانپزشکی در دانشگاه‌های تهران و شهید بهشتی که توسط Ravaghi و همکاران انجام شد، دانشجویان دختر نسبت به دانشجویان پسر، به عامل درآمد بیشتر اهمیت می‌دادند [۲۵] ولی در مطالعه حاضر، ارتباط بین رضایت از رشته تحصیلی و دیدگاه دانشجویان نسبت به رشته تجصیلی و آینده شغلی با جنسیت، وضعیت تأهل، محل سکونت و سهمیه قبولی، معنی‌دار نبود.

نتیجه‌گیری

در این مطالعه، رضایت دانشجویان هوشبری از رشته تحصیلی در حد متوسط و علاقه آن‌ها به رشته تحصیلی

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1393.13.7.4.7]

در حد زیاد محاسبه گردید. با وجود این که نحوه تدریس دروس عملی و تئوری، ویژگی‌های فردی و شخصیتی اساتید و سطح علمی آن‌ها از نظر دانشجویان مثبت و قابل‌قبول ذکر گردیده بود ولی اکثریت آن‌ها، در صورت شرکت مجدد در کنکور، تمایلی به انتخاب مجدد این دانشگاه به عنوان دانشگاه محل تحصیل نداشتند. افزایش امکانات و تجهیزات آموزشی و ارتقاء آگاهی آن‌ها نسبت با این رشته قبل از انتخاب، در جهت افزایش میزان رضایت و علاقه به تحصیل در این رشته مؤثر خواهد بود.

تشکر و قدردانی

پژوهشگران بر خود لازم می‌دانند از شورای پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان به خاطر تصویب و تأمین هزینه این طرح و از کلیه دانشجویان هوشبری که با صبر و حوصله در تکمیل پرسش‌نامه‌ها و انجام این مطالعه، یاری نمودند، صمیمانه قدردانی نمایند.

References

[1] Faday Gh, Hasanzadeh Samand H. Scientific productivity of the faculty of Tabriz University during 2003-2008. *J Public Library* 2011; 16(2): 157-75. [Farsi]

[2] Devoe J, Fryer Jr GE, Hargraves JL, Phillips RL, Green LA. Does career dissatisfaction affect the ability of family physicians to deliver high-quality patient care? *J Fam Pract* 2002; 51(3): 223-8.

[3] Fattahi Z, Javadi Y, Nakhaei N. A survey on dentistry students' satisfaction with their discipline and some of the related factors. *Strides in Development of Medical Education* 2004; 1(1): 32-40. [Farsi]

[4] Watt CD, Greeley SA, Shea JA, Ahn J. Educational views and attitudes, and career goals of MD-PhD students at the University Of Pennsylvania School Of Medicine. *Acad Med* 2005; 80(2): 193-8.

[5] Sanaeinasab H, Rashidi Jahan H, Tavakoli R, Delavari AAR, Rafati H. Amount of "health-treatment services management" bachelor students' satisfaction from their educational field. *Educat Strategies* 2010; 3(1): 13-6. [Farsi]

[6] Samadi MT, Taghizade J, Kashi tarash esfahani Z, Mohamadi M. Evaluating environmental health students' attitudes toward their discipline and future career in Hamedan University of Medical. *Iranian J Med Educat* 2010; 9(4 (24)): 331-6. [Farsi]

[7] Wallace BA, Truelove JE. Monitoring student cognitive-affective processing through reflection to promote learning in high-anxiety contexts. *J Cogn Affect Learn* 2006; 3(1): 22-7.

[8] Hakim A. Factors affecting satisfaction of nursing students of nursing major. *Journal of nursing education (JNE)* 2013; 2(2 (4)): 10-20.

[9] Hedayati Z, Seifi N, Hekmatfar S, Badakhsh S. Attitudes of Shiraz Dental students toward their discipline and future career. *Iranian J Med Educat* 2012; 12(3 (41)): 176-83. [Farsi]

[10] Memarpour M, Bazrafkan L, Mosavi E, Vossoughi M. Factors Influencing Dental Students' Choice of

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1393.13.7.4.7]

Discipline. *Iranian J Med Educat* 2013; 13(4): 260-9. [Farsi]

[11] Mehrabian F, Dadashkhah Z, Karimi Z. Attitude of environmental health students toward their discipline and future career in Guilan University of Medical Sciences. *Res Med Educat* 2012; 4(1): 43-8. [Farsi]

[12] McAndrew R, Ellis JS. An evaluation of the multiple mini-interviews as a selection tool for dental students. *British Dent J* 2012; 212: 331-5.

[13] Wilson IG, Roberts C, Flynn EM, Griffinet. Only the best: medical student selection in Australia. *Med J Australia* 2012; 196(5): 357.

[14] Iravani K, Amini M, Doostkam A. A survey of medical students' attitude toward medicine and their future in Jahrom Medical University (basic and clinical stages). *Iranian J Med Educat* 2002; 2(0): 28-9. [Farsi]

[15] Wei-Chun V.L. Choosing a college major: Factors that might influence the way students make decisions, 2009. Retrieved from: http:// proquest.umi.com

[16] Davis H. D, Noland D, Deato N. Novel approaches to college choice: A survey of postsecondary opportunities. Annual Meeting of the Association Research, 2001; Retrieved from: www.state.tn.us/ thec/policyinit.html

[17] Daly B. A. Color and gender based difference in the sources of influence attributed to the choice of college major. *Critical Perspectives on Accounting* 2003; 1037: 119-34.

[18] Kosgeroglu N, Acat MB, Ayranci U, Ozabaci N, Erkal S. An investigation on nursing, midwifery and health care students learning motivation in Turkey. *Nurse Educat Practice* 2009; 9(5): 331-9.

[19] Krause KL, Hartley R, James R, McInnis C. The first year experience in Australian universities: Findings from a decade of national studies, 2012 Available at: http://www.dest.gov.au/ sectors/ higher_education/publications_resources/profiles/first_year_experience. htm

[20] Douglas J, Douglas A, Barnes B. Measuring student satisfaction at a UK university. *J Quality Assurance Educat* 2006; 14(3): 251-67.

[21] Boudarbat B, Montmarquett C. Choice of fields of study of university Canadian graduates: The role of gender and their parents' education. Education Economics. *Taylor Francis J* 2009; 17(2): 185-213.

[22] Vigild M, Schwars E. Characteristics and study motivation of Danish dental students in a longitudinal perspective. *Eur J Educ* 2001; 5(3): 127-33.

[23] Khami MR, Murtomaa H, Jafarian M, Vehkalahti MM, Virtanen JI. Study motives and career choices of Iranian dental students. *Med Princ Pract* 2008; 17(3): 221-6.

[24] Baharvand M, Moghaddam EJ, Pouretemad H, Alavi K. Attitudes of Iranian dental students toward their future careers: an exploratory study. *J Dent Educ* 2011; 75(11): 1489-95.

[25] Ravaghi V, Sadra A.R, Borzabadi farahani N. The motivation of dental students to enter the dental school, 2003. *J Dental School* 2005; 22(4): 597-604. [Farsi]

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1393.13.7.4.7]

The Satisfaction Rate of the Anesthesia Students about their Educational Field and their Attitude Towards Future Job Perspectives in 2012

M. Hadavi[1], S. Esmaeili[2]

Received: 26/05/2014 Sent for Revision: 29/06/2014 Received Revised Manuscript: 28/07/2014 Accepted: 15/09/2014

Background and Objective: Training the future work force of the health and treatment system is a matter of the utmost importance. To this end, it is necessary to have enough information about the current situation of the students and find out about their attitudes towards their chosen fields. This study was conducted to determine the satisfaction rate of the anesthesia students about their field of study and their attitudes towards future job perspectives.

Materials and Methods: 109 anesthesia students from Rafsanjan University of Medical Sciences (RUMS) participated in this descriptive cross-sectional study in 2012. A researcher-made-questionnaire was used to obtain the following information: demographic information (7 items), satisfaction rate (8 items), survey the student's attitude about current chosen field (9 items) and survey about the future job perspective (4 items). Data were analyzed using independent *t*-test and *Chi*-square test.

Results: The satisfaction rate was approximately medium (2.33±0.63).Only 57.8% of the students had little prior knowledge about their chosen major before going the university. They indicated a positive and acceptable attitude towards the theoretical and functional classes and also the personality and individual characteristics of their university lectuers. The most important factors leading them to choose their major were, helping people, their job managers, and promoting social status respectively.

Conclusion: The satisfaction rate of the anesthesia students about their majors was almost good and their attitude was positive. Improving the facilities and educational equipments, and increasing the prospective students' prior knowledge about their major before going to the university could elevate the satisfaction rate and interest of the students to choose anesthesiology as a major at the university.

Key words: Continuing education, Satisfaction, Anesthesiology, Major, Attitude

Funding: This study was funded by Rafsanjan University of Medical Sciences.

Conflict of interest: None declared.

Ethical approval: The Ethics Committee of Rafsanjan University of Medical Sciences approved the study.

How to cite this article:. Hadavi M, Esmaeili S. The Satisfaction Rate of the Anesthesia Students about Their Educational Field and Their Attitude Towards Future Job Perspectives in 2012. *J RafsanjanUniv Med Sci* 2014; 13(7): 609-18. [Farsi]

1- Ph.D Student, Dept. of Anesthesiology, Paramedical Faculty, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran (Corresponding Author) Tel: (034) 34258397, Fax: (034) 34258497, E-mail: hadavimaryam@yahoo.com

2- BSc, Anesthesiology, Paramedical Faculty, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1393.13.7.4.7]